

Pestprotocol

KBS St. Anna Leren doen we samen!	Datum	Ondertekening
Laatst bijgewerkt:		
Instemming/advies MR:		
Instemming/advies team:		

INHOUD

1. Inleiding

Waarom een pestprotocol?

De anti-pest coördinator

Plagen en pesten, wat is het verschil daartussen

2. Uitgangspunten bij ons pestprotocol

3. Pestprotocol van St. Anna school

4. Op weg naar een veilige school: De vijf-sporen aanpak

5. Adviezen voor ouders

6. Internetsites

1. Inleiding

Waarom een pestprotocol?

Kbs St. Anna wil de leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden, een omgeving waarin zij zich op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen.

De school moet openstaan om naar de problemen van de leerlingen te luisteren. Er moet leerlingen (maar ook ouders) de mogelijkheid worden geboden om pestgedrag te melden. Dit kan pestgedrag zijn dat de leerling zelf treft of pestgedrag dat leerlingen bij anderen signaleren. De mogelijkheid moet bestaan dit zowel openlijk als anoniem te doen en zowel bij de eigen leerkracht als bij de anti-pest-coördinator van de school.

Pesten is een probleem dat zich niet gemakkelijk laat oplossen. Pesten speelt zich vaak in het verborgene af. Dat maakt het alleen al moeilijker om er grip op te krijgen. Het is van groot belang dat alle betrokkenen pesten als een bedreiging voor een veilige leefomgeving zien.

Het hele jaar werken we met 'Leefstijl'. Twee maal per jaar vult het team een sociomatrix, voor de groepen 4 t/m 8 in. Dit gebeurt in september (na 6 weken school) en in februari. Tweemaal per jaar wordt ook de SCOL ingevuld, ons leerlingvolgsysteem op sociaal emotioneel gebied. Elke twee jaar worden de leerlingen van groep 6 tot en met groep 8 bevraagd op veiligheid en pedagogisch klimaat.

Binnen 'Leefstijl' werken wij met de volgende afspraken:

1. We gaan respectvol met elkaar om, met leerlingen en leerkrachten.
2. We zijn aardig voor elkaar, we delen samen, we helpen elkaar
3. Als een ander praat, zijn we stil en hebben we een luisterhouding Als je wilt luisteren, stop met wat je doet, kijk naar de ander en luister goed
4. We sluiten niemand buiten en respecteren elkaar
5. Stop hou op ! (als ik stop zeg, wil ik dat je ophoudt) Zegt iemand nee, stop er dan mee
6. We houden onze handen thuis, handen bij je eigen lichaam
7. We blijven van elkaars spullen af en vragen eerst als we iets willen lenen
8. Accepteer een ander kind zoals hij of zij is.
9. Als je vindt dat jijzelf of een ander kind in de groep gepest wordt, dan vertel je dat aan de leerkracht of de overblijfmoeder. Dat is dan geen klikken!!!
10. Als je zelf ruzie hebt, praat het eerst zelf uit. Lukt dat niet, dan meld je dat bij de leerkracht of de overblijfoeder.

De anti-pest coördinator

Op onze school hebben wij een anti-pest coördinator, juf Juliette Franken. Zij heeft de volgende taken:

- Juf Juliette is een aanspreekpunt voor alles wat te maken heeft met pesten. Zowel leerlingen, als ouders/verzorgers en collega's kunnen een beroep op haar doen. Zij zal een luisterend oor zijn en samen met de betrokkenen (leerling, ouders, leerkracht) het pestprobleem in kaart brengen om samen op zoek te gaan naar oplossingen. Als er een plan van aanpak is, zal juf Juliette vinger aan de pols houden tijdens het traject.
- Juf Juliette houdt literatuur over dit onderwerp bij en bespreekt dit onderwerp regelmatig met collega's. Zij houdt zicht op de naleving van de wet omtrent het

onderwerp pesten binnen het primair onderwijs, zodat ons anti-pestbeleid up-to-date is en voldoet aan de wet.

- Juf Juliette is verantwoordelijk voor het uitdragen van het anti-pestbeleid binnen onze school. Zij is er verantwoordelijk voor dat alle direct betrokkenen rondom de school kennis hebben van het anti-pestprotocol. Zij zal ervoor zorgen dat het anti-pestprotocol binnen de school regelmatig onder de aandacht wordt gebracht en ‘leeft’ binnen de school. Binnen het team kan er beoordeeld worden of het protocol nageleefd wordt, of het up-to-date is en of we er als team zaken in zouden willen veranderen.

Plagen en pesten, wat is daar het verschil tussen?

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. Plagen is niet hetzelfde als pesten. Plagen is gelijkwaardig, humoristisch, heeft een wisselend ‘slachtofferschap’ en het gebeurt af en toe. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is zelfs sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen goed om te gaan met allerlei conflicten. Dat is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

Bij pesten is er sprake van machtsverschil, het is kwetsend, steeds hetzelfde slachtoffer en het is voortdurend. Het pestgedrag maakt dat een kind zich ongelukkig voelt omdat hij of zij stelselmatig wordt geconfronteerd met vervelend of agressief gedrag. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij echt pestgedrag zijn we ook altijd een vaste rolverdeling terug bij de betrokkenen.

Bij plagen lachen er twee, bij pesten maar één!

Pestgedrag kan verbaal, fysiek, intimiderend zijn of zorgen voor isolatie van een kind.

Voorbeelden hiervan:

- Vernederen: ”Haal jij alleen de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen”.
- Dreigen: “Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je.”
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.
- Trekken, schoppen, laten struikelen en duwen.
- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen.
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.
- Steun zoeken bij andere kinderen dat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingetjes.
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.
- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken.
- Anonieme berichten versturen via internet of telefoon.

- Schelden, roddelen, bedreigen, foto's versturen van mobieltjes en webcams.

Kortom: Plagen gebeurt op basis van gelijkwaardigheid en is incidenteel. Het heeft een pedagogische waarde.

Pesten gebeurt vanuit overheersing, is systematisch en dwingt leerlingen in een bepaalde rol. Het belemmert zowel de pester als de gepeste leerling in zijn gezonde ontwikkeling.

2. Uitgangspunten bij ons pestprotocol

1. Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op onze school voor zowel de gepeste leerling, de pester, de groep leerlingen daar om heen, de leerkrachten en de ouders.
2. De school heeft de verplichting zich in te spannen om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en niet wordt geaccepteerd.
3. Leerkrachten en andere betrokkenen moeten tijdig alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten en andere betrokkenen duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft te allen tijde liggen bij de leerkrachten.
4. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school de uitgewerkte procedure uit.

3. Pestprotocol van St. Annaschool:

Het pestprotocol vormt de verklaring van de leerkrachten, de ouders en andere betrokkenen bij de school waarin is vastgelegd dat men pestgedrag op school niet accepteert en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaat aanpakken. St. Annaschool wil voor alle kinderen die de school bezoeken een veilige school zijn. Dit betekent dat onze school en allen die daar bij betrokken zijn expliciet stelling nemen tegen pestgedrag en concrete maatregelen nemen indien pestgedrag voorkomt. Iedereen op de St. Annaschool onderschrijft het pestprotocol, ook ouders conformeren zich hieraan.

Iedereen is verantwoordelijk om alle leerlingen, in alle gevallen op ongewenst (pest)gedrag te wijzen. Meld pestgedrag bij de verantwoordelijke groepsleerkracht of bij de anti-pest coördinator in de school. In elke groep wordt aandacht besteed aan het omgaan met elkaar en worden de groepsregels om pesten te voorkomen samen gemaakt met de kinderen en vastgesteld.

Als er sprake is van incidenteel pestgedrag binnen de groep dan wordt dat met de betrokken leerlingen besproken door de groepsleerkracht. Er wordt ook een gesprek gehouden met de pester en gepeste, om kinderen de kans te geven hun gevoelens te verwoorden en te begrijpen wat hun gedrag bij de ander te weeg heeft gebracht. Hiervan wordt een notitie gemaakt in Parnassys.

Indien het pestgedrag niet stopt, worden de ouders van de pester samen met de pester door de groepsleerkracht op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en vastgelegd in een verslag. De ouders, directie en de intern begeleider krijgen een kopie van dit verslag. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de

afspraken worden daarbij vermeld. In het verslag wordt tevens een afspraak opgenomen voor een vervolgesprek met de ouders.

De directie en het team worden op de hoogte gesteld van het pestgedrag, zodat iedereen er alert op kan reageren. Als het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de directeur van de school. De leerkracht overhandigt de directeur een lijst met daarop de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken. De directie roept de ouders van de pester op school voor een gesprek. Ook het kind kan in dit gesprek betrokken worden. De directie legt dit gesprek vast. Als het gedrag niet verbetert kan de leerling in het EOT (externe ondersteuningsteam) besproken worden. Deze bestaat uit de IB-er, directie, de jeugdverpleegkundige, collegiale consultatiegever vanuit het SBO en schoolmaatschappelijk werk. Het kan raadzaam zijn extra hulp (b.v. Jeugdzorg) in te schakelen.

Alles moet zorgvuldig gedocumenteerd worden. Er moeten verslagen worden gemaakt van de gesprekken die gevoerd zijn en de afspraken die gemaakt zijn. Als het gedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert en/ of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem aan te pakken kan de directie overgaan tot bijzondere maatregelen: isoleren van de pester of een tijdelijke schorsing.

4. Op weg naar een veilige school: De vijf-sporen aanpak

De groepsleerkracht neemt de volgende maatregelen om pestgedrag te voorkomen:

- Bespreek aan het begin van het schooljaar met de leerlingen de afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt benoemd en besproken in alle groepen van de school. In elke groep is op het lesrooster terug te vinden op welk tijdstip in de week hiervoor tijd is vrij gemaakt. Bespreek ook aan het begin van het jaar de rol van de anti-pest-coördinator.
- Als er aanleiding toe is, besteed dan nogmaals expliciet aandacht aan pestgedrag in een klassikaal gesprek.
- Spreek leerlingen aan op hun gedrag.
- Geef de leerlingen mogelijkheden om (anoniem) pestgedrag te melden. Sta ook open voor meldingen van ouders.
- Laat merken dat de school pesten als een probleem ziet en het niet accepteert.
- Laat merken dat jij als leerkracht serieus omgaat met pestgedrag.
- Werk aan een positieve sfeer in de groep.
- Van alle gesprekken rondom pesten wordt een aantekening gemaakt in de groepsmap (met de namen van de kinderen). Alleen de ernstige gevallen van pesten, of het veelvuldig pesten worden in Parnassys gezet. Op dat moment worden altijd de ouders op de hoogte gesteld. (evalueren na een jaar)

We gebruiken de Vijfsporenaanpak om het pesten aan te pakken. Bij de aanpak van het pesten zijn 5 partijen betrokken. Deze aanpak richt zich op alle betrokken partijen: het gepeste kind, de pester(s), de klasgenoten, de school/leerkracht en de ouder(s)/verzorger(s). Zij moeten zich bereid verklaren pesten te willen signaleren, melden, voorkomen en bestrijden, zodat er op de school een veilig klimaat ontstaat.

De vijf sporen zijn:

1. *Steun bieden aan het kind dat gepest wordt*

We luisteren naar wat er gebeurd is. We laten aan het kind merken dat we hem/haar willen helpen en er willen zijn voor hem/haar. We nemen het probleem serieus. We gaan samen met het kind op zoek naar oplossingen en begeleiden het kind daarin. We bieden adviezen en (in sommige gevallen) een sociale vaardigheidstraining. We houden vervolggesprekken met het kind. De begeleiding van het gepeste kind is van groot belang. Het kind kan zich eenzaam en slachtoffer voelen. Naast het voorkomen van nieuw pestgedrag moet er ook gekeken worden naar het verwerken van de ervaringen. Dit kan door een van de volgende punten:

- Gesprekken met de leerkracht van het kind. Naast incidentele momenten kunnen ook vaste gesprekken worden gepland waarin het kind gevraagd wordt naar de vooruitgang. Het doel is zowel het signaleren van nieuwe problemen als het verwerken van de eerdere ervaringen.
- Schriftelijke verwerking door het kind. Het kind krijgt de beschikking over een “verwerkingsschriftje” dat op elk gekozen moment door het kind kan worden ingevuld onder en buiten schooltijd. Het kind krijgt op die manier de gelegenheid de ervaringen van zich af te schrijven of te tekenen.

2. *Steun bieden aan het kind dat zelf pest*

We nemen de tijd voor een gesprek met het kind. Pesten gebeurt niet zonder reden, we vinden het daarom belangrijk achter de oorzaak te komen. We zullen ingaan op de impact van de pester op het slachtoffer. Er zal contact worden gezocht met ouders. De pester heeft ook recht op hulp, zij zijn namelijk niet in staat om op een normale wijze met anderen om te gaan en hebben daar hulp bij nodig. Die hulp kan bestaan uit de volgende punten:

- Een gesprek waarin wordt aangegeven welk gedrag niet geaccepteerd wordt op school en welk gedrag wel gewenst is. Er wordt een schriftelijk verslagje van gemaakt.
- Een aantal vervolggesprekken onafhankelijk van de ontwikkelingen wat betreft het pesten waarin het gedrag besproken wordt.
- Een duidelijke straf die volgt als het pestgedrag toch weer voorkomt.
- Pestgedrag wordt binnen de bouw of het team gemeld zodat iedereen alert kan reageren.

3. *De ouders van het gepeste, pestende kind steunen en de ouders van de middengroep indien noodzakelijk informeren*

We praten met de ouders van zowel de gepeste als de pestende leerling(en). In deze gesprekken zullen wij de ondernomen stappen bespreken. We zullen de tijd nemen om het probleem met ouders te bespreken. Ouders zijn altijd welkom met vragen of om hun verhaal te doen.

4. *Mobiliseren van de zwijgende middengroep*

We zullen ook de groep op de hoogte stellen van het pesten. We praten met de groep over ieders rol daarin. De groep kan het pesten doorbreken door een actieve rol hierin te spelen. Het is belangrijk dat de groep leert het pesten bespreekbaar te maken met de leerkracht en/of ouders. Praten voor pesten is fundamenteel iets anders dan klikken.

5. *Als school de verantwoordelijkheid nemen/professionalisering leerkrachten*
Wij als school zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van onze leerlingen. Wij vinden het belangrijk dat alle leerkrachten en andere medewerkers binnen onze school weten hoe ze moeten handelen bij pestgedrag. Binnen onze school is juf Juliette onze anti-pest coördinator. Zij is het aanspreekpunt als het gaat om pestgedrag.

5. Adviezen voor ouders:

Adviezen aan ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, kunt u de ouders van de pester opbellen en voorzichtig vragen er met hun kind over te praten. Gebruik daarbij als argument dat elk kind op straat veilig moet kunnen zijn. Niemand zal dat ontkennen.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht of anti-pest coördinator bespreken. Dit is juf Juliette. Voor zaken die te maken hebben met intimidatie (seksuele intimidatie of machtsmisbruik), kunt u bij de vertrouwenspersoon van de school terecht. Dit is juf Anja Mallant.
- Stimuleer uw kind tot het doen van die dingen waarin het goed is en kan uitblinken.
- Wordt uw kind op de sportclub gepest door leeftijd of klasgenoten, vraag dan de leiding aan het pesten aandacht te besteden en met de kinderen te bespreken dat ieder kind op de club veilig moet zijn.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan komt.
- Laat uw kind opschrijven of tekenen wat het heeft meegemaakt. Dit kan best emotionele reacties bij uw kind oproepen. Op zich is dat niet erg, als het maar hierbij geholpen wordt de emoties te uiten en te verwerken.
- Laat uw kind deelnemen aan een sociale vaardigheidstraining. Onze intern begeleider, juf Janneke van Loon, kan u helpen met het maken van een afspraak.

Adviezen aan ouders van kinderen die pesten:

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek. Elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet. Besteed aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een hobby, zodat het kind genoodzaakt wordt om te gaan met anderen en leert samen te werken.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van school staat.
- Laat uw kind deelnemen aan een sociale vaardigheidstraining. Onze intern begeleider, Janneke van Loon, kan u helpen met het maken van een afspraak.

Adviezen aan ouders van meelopers en zwijgende middengroep:

- Neem het probleem serieus: het kan ook uw kind overkomen.
- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Maak het tot een gemeenschappelijk probleem.
- Weet wat uw kind op de computer doet.
- Praat met uw kind over school, over de relaties in de klas, over wat leerkrachten doen, hoe zij straffen. Vraag hen ook af en toe of er in de klas wordt gepest.
- Geef af en toe informatie over pesten; wie doen het, wat doen zij en waarom?

- Corrigeer uw kind als het voortdurend anderen buitensluit.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.

6. Internetsites

‘Digitaal pesten, wat is het en hoe ga je er mee om?’
www.voo.nl/ Zoek op ‘pesten’.

www.weetwatjetypt.nl

Andere informatieve websites:

www.pestenislaf.nl

www.pestweb.nl

www.dekinderconsument.nl

www.mijnkindonline.nl

www.pesttenet.nl

<http://www.weerbaar.info/>

<http://www.schoolenveiligheid.nl/>

Lees ook eens ‘De survivalKID pesten’ van Luc Descamps & Gie Deboutte